

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XIX.

V Celovcu, 22. novembra 1900.

Štev. 47.

Vabilo.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem

napravi

v nedeljo dné 25. novembra 1900

dva shoda

in sicer

ob 1/2 10. uri dopoldne po dopoldanski službi božji

pri Mertlnu v Žitarivasi.

ter ob 1/2 3. uri popoldne

v gostilni pri Vogrinu v Galiciji.

Na dnevnem redu je razgovor o bodočih državnozborskih volitvah (poročja g. dež. poslanec Fr. Grafenauer), o gospodarskih in političnih zadevah itd.

Z ozirom na veliko važnost volitev vabimo rojake-Slovence, zlasti volilce, da se udeležijo shoda v največjem številu.

Odbor.

Slomšek — slava!

V pondeljek dné 26. novembra t. l. mine 100 let, odkar se je slovenskemu narodu porodil eden najboljših njegovih sinov: Anton Martin Slomšek. Vsak zaveden Slovenec spoštljivo izgovarja ime škofa Slomška, saj so vsakemu dobro znane njegove neprecenljive zasluge! Družba sv. Mohorja nam je letos v posebni knjigi podala opis vzornega življenja in blagonosnega delovanja slavnega našega domoljuba. Slovenci, pridno prebirajte to zlato knjigo ter iz nje erpajte nauk, kako treba ljubiti in spoštovati vero in narodnost svojo!

Koroški Slovenci smo Slomšku dolžni posebno zahvalo! V Celovcu se je šolal kot bogoslovec in že takrat je začel delovati za svoj slovenski narod. Kot duhovni voditelj v semenišču je deloval mnogo za probujanje slovenske narodnosti. On ustanovil nam je družbo sv. Mohorja. Le pomislimo, kaj bi bilo s koroškimi Slovenci, da bi ne imeli te družbe, da bi nas Slomšek ne bil začel buditi!

Neizmerno zahvalo smo dolžni svojemu vzorniku, Slomšku. Pokažimo jo s tem, da se vedno zvesto ravnamo po njegovih naukih, da posnemamo ljubezen njegovo do Boga in domovine. To bodi naša proslava stoletnice Slomškovskega rojstva!

Volilno gibanje.

Pozor!

Sredi volilnega gibanja smo! Nasprotniki so na delu z vso svojo prebrisano zvijačo in z vso svojo nesramno silo. Dolžnost, sveta dolžnost vsakega slovenskega rodoljuba je, da poseže v volilno gibanje, da deluje za izvolitev pravih krščanskih in narodnih mož. Proč z vsakim, ki zastruplja z brezverskim in protinárodnim duhom naše ljudstvo! Da dosežemo to, zato čvrstvo na delo vsi!

Prvotne volitve.

Rikarjavas. Zmagali smo! Pri volitvi volilnih mož za državni zbor, ki se je vršila za občino Rikarjavas v soboto 17. novembra, zmagali smo Slovenci zoper naše liberalce in mohelške nemškutarje, in sicer v obeh kurijah. Voljeni so za volilne može gg.: Štef. Lasnig, župnik v Št. Vidu, J. Hafner p. d. Ravnjak v Št. Vidu, P. Wutej p. d. Urank na Veselah in Š. Temel p. d. Prunč v Pue-dabu. Znana, strastna in zagrizena sovražnika Slo-

vencev in „črnih“, gg. Incinger in Privasnik, nadučitelj, sta s svojo liberalno žlahto sijajno propadla. Ob tem plačilnem dnevu moremo rabiti besede, ki jih je pisal eden naših nasprotnikov v nekem nemškem listu po zadnji naši občinski volitvi: „V glavah naših kmetov se je daniti začelo. Prav tako! Blagor jim, ako vedno tako ostane!“ Mi Rikarjani smo storili svojo dolžnost, glejte, da zmagate tudi v drugih občinah, da ne pridete na sramotni oder! Slava našim volilcem!

Tinje. V soboto dné 17. nov. bi imela pri nas biti volitev volilnih mož. Od c. kr. okr. glavarstva velikovškega je prišel kot komisar gosp. dr. Blodig, ki je pa volitev preložil, češ, da občina od okrajnega glavarstva ni dobila naznanila, kdaj se ima volitev vršiti!! — To je pa vendar prečuden izgovor! Cela Koroška je vedela, kdaj imajo v Tinjah biti volitve, samo tamošnji občinski odbor ne!! To se pravi volilce begati in za nos voditi! Za danes se omejimo na te besede, a mirovali ne bodemo. Zvedeti se mora, kdo je kriv takemu beganju volilcev!

V beljaškem okraju je izid volitev, kakor smo zadnjič omenili, za Slovence naravnost sramoten. To moramo odkrito pripoznati! Ne bomo preiskovali, kdo vse je temu kriv; omenimo samo, da pišejo celo „Kärntner Nachrichten“ v svoji zadnji številki: „Ko bi se klerikalci tudi v drugih občinah le malo potrudili, bi bilo vprašanje, ali se naj voli Janih ali Oraš, rešeno s tem, da bi ne bil izvoljen ne prvi ne drugi, marveč slovenski klerikalec!“ Iz tega vzemimo nauk za bodočnost! — V V. kuriji so volile socijaldemokratske volilne može občine: Smerče (s 14 do 15 glasovi od oddanih 23!!!), Bekštanj, Landskron, Lipaljavas, Naborjet, Marija na Zili, Šmartin, Pontabelj, Trbiž. Naši so izvoljeni samo v Št. Jakobu in Logavasi. V IV. kuriji je naša stranka zastopana samo po Št. Jakobu in Logavasi. Na Gozdanjah je propadla po hudi borbi s 23 glasovi proti 26. Da bi se drugod bilo delalo le za polovico toliko, kakor tu, bi bil izid volitev povsem drugačen!

Logavas. V IV. kakor tudi v V. kuriji smo sijajno zmagali. Za volilne može so izvoljeni za IV. kurijo gg. Jan. Servicelj p. d. Spitzer; Štefan Singer, provizor; Luk. Wurzer p. d. Cuglič; Miha Schleicher, gostilničar in V. Aicholzer p. d. Nieme. Za V. kurijo pa prvi štirje. Liberalcev so se le štiri udeležili volitve.

„Blamaža“ celovških mogočnejev.

Zadnjič že smo omenili, da je deželna vlada ukazala, da se morajo prvotne volitve v V. kuriji za mesto Celovec odložiti na nedoločen čas, ker so volilni imeniki nepopolno sestavljeni. To je zaslužna „blamaža“ za mogočnejše na našem mestnem magistratu! Socijaldemokratska stranka, ki je vso stvar spravila na dan, je izdala poseben list, v katerem pravi, da je iz imenikov izpuščenih do 800 delavcev! Kdo je temu kriv? Krivico so iskali v zadnji seji občinskega odbora. Nemško-nacijonalcem je seveda jako sitno, da je odgovornost za vse padla na njihovo stranko. Zato je v zadnji seji mestni odbornik Dietrich v imenu svojih somišljenikov izjavljal, da njihovo stranko v tem oziru ne zadene nobena odgovornost. Ne, tako hitro pa se le ne operete! Ali hočete morda utajiti, da na mestnem magistratu sedijo samo privrženci vaše stranke? Ali nimate v mestnem zboru vso moč, ter Vam pritegne ves mestni zbor, kadar n. pr. zaropotate zoper Slovence? Če ste res tako „svobodoumni“, kakor se delate, ter „naprednjaški“, zakaj se ne zmenite za to, da se volilcem zagotovi tudi volilna pravica?

Župan Neuner, na katerega je letela najhujša puščica, je priznal, da so volilni imeniki nepopolni, a je to „opravičeval“ s tem, da noben uradnik ni hotel delati volilnih imenikov in da je moral letati od pisarne do pisarne, predno je sploh koga dobil, ki je to delo prevzel! — Ta izjava županova je vredna, da se ohrani še poznejšim rodovom. Lepo veljavo in časten ugled ima župan, ki mora še le prosjati od pisarne do pisarne, predno dobi

uradnika za najnujnejše delo! Škoda, da je pariška razstava že zaključena; tja bi ga morali poslati! Uradniki, ki so plačani od občine, tako nasprotujejo svojem načelniku. Mestni magistrat opravlja za mesto tudi posel c. kr. okrajnega glavarstva. Lahko si potem mislimo, kako se opravljajo tudi drugi posli!

Volilni koledar.

V celovškem okrajnem glavarstvu so prvotne volitve:

Dan volitve	Občina	Število volilnih mož		Ura volitve	
		V. k.	IV. k.	V. k.	IV. k.
—	Mesto Celovec	—	—	—	—
22. nov.	Medgorje	2	3	11—1	2—3
23. „	Blatograd	3	3	10—12	1—3
23. „	Radiše	2	3	11—1	2—4
24. „	Trdnjavas	2	2	10—12	1—2
24. „	Šmartin pri Celovcu	2	2	9—11	2—3
24. „	Šmartin na Dholici	3	4	10—12	1—2
26. „	Otmanje	2	2	11—1	1—2
26. „	Poreče	2	2	9—11	2—3
26. „	Vetrinj	3	3	10—12	1—2
27. „	Bistrica v Rožu	4	4	10—12	1—2
27. „	Kotmaravas	3	3	10—12	1—2
27. „	Svetna vas	2	2	10—12	1—2
30. „	Pokrče	3	4	10—12	1—2
30. „	Št. Rupert	2	2	9—11	2—3
30. „	Škofiče	3	3	1/2 10—12	1—2
1. dec.	Kriva Vrba	1	2	10—12	2—3
1. „	Št. Tomaž	3	4	10—12	1—2
3. „	Gospa Sveta	4	5	1/2 10—12	1—2
3. „	Podljubelj	3	3	10—12	1—2
4. „	Grabštanj	4	5	1/2 10—12	1—2
4. „	Slov Plajberg	2	2	11—1	1—2
5. „	Hodiše	4	4	10—12	1—2
7. „	Žrelec	2	3	10—12	1—2
7. „	Žihpolje	2	2	11—1	2—3
10. „	Spodn. Vesca	3	3	11—1	3—4
11. „	Sele	2	3	11—1	1—2
12. „	Bilčoves	3	2	1/2 11—1	3—4
12. „	Zgor. Vescaj	3	1	1/2 11—1	3—4
14. „	Borovlje	5	5	11—1	2—3
15. „	Medborovnica	2	3	10—12	1—2

V velikovškem okraju so prvotne volitve:

Dan volitve	Občina	Število volilnih mož		Ura volitve	
		V. k.	IV. k.	V. k.	IV. k.
17. nov.	Tinje	1	2	9—11	12—1
17. „	Rikarja vas	4	4	9—1	2—4
19. „	Pliberk	2	—	9—12	—
19. „	Železna Kapla	2	—	9—12	—
19. „	Djekše	4	4	1/2 9—12	1—3
20. „	Št. Danijel	2	2	1/2 11—12	1—2
20. „	Jezersko	1	2	9—10	10—11
20. „	Grebij	7	8	8—1	3—6
20. „	Guštanj	2	3	9—12	1—3
21. „	Pustrica	3	3	9—12	2—3
22. „	Švabek	4	1	9—10	11—12
22. „	Blato	4	4	1/2 9—11	1—2
22. „	Ruda	4	4	9—12	1—3
22. „	Libuče	4	4	9—12	2—4
23. „	Tolsti vrh	3	3	9—12	2—3
23. „	Bistrica	4	4	8—12	2—4
24. „	Kotlje	2	2	10—12	1—2
24. „	Globasnica	3	3	9—12	1—3
26. „	Libeliče	4	5	9—1/2 1	1—3
26. „	Dobrlavas	5	6	8—12	2—5
27. „	Prevalje	10	—	9—5	—
28. „	Prevalje	—	11	—	9—3
29. „	Št. Kancijan	3	3	9—12	1—3
29. „	Črna	4	4	1/2 9—2	3—4
30. „	Možica	2	3	9—12	2—3
30. „	Žitara vas	3	4	9—1	2—4
1. dec.	Bela	6	6	9—2	3—5
1. „	Velikovec	5	2	1/2 9—3	4—5
4. „	Ovbre	3	4	9—12	1—3
4. „	Galicija	2	3	9—1	2—4
6. „	Št. Peter	3	3	9—12	1—3
7. „	Važenberg	6	6	8—3	4—6

Popravek. Ker se je vas Podpeca odločila od bistriške občine, ne voli več z občino Bistrica, marveč z občino Možica. Zato ima Možica sedaj 3 volilne može, Bistrica pa samo še 4. — Na ta način smo Slovenci izgubili zopet en glas! Kaj vse dela zoper nas!

Dopisi.

Iz Velikovca. („Národna šola“ in njeni nasprotniki.) V celovških „Freie Stimmen“ od 3. t. m. se neki dopisnik iz Velikovca v članku: „Die windische Trutzschule in St. Ruprecht“ spominja tudi naše „Národne šole“. Najpoprej se laže, da je naša šola letos zelo slabo obiskana, potem pa kar kozolce preobrača od samega veselja, ker je nekaj otrok izstopilo iz naše šole in vstopilo v nemško mestno šolo. Povabimo tedaj dopisnika, naj le pride sam v našo šolo in se o njenem obisku prepriča. Ali ker vemo, da dopisnik-obrekovelec ne mara priti na dan, tedaj mu celo glasno na uho povemo, kako „slabo“ je „Národna šola“ letos obiskana. V prvem razredu je 60, v drugem 58, in v tretjem 54 otrok, tedaj skupaj obiskuje našo šolo 172 otrok, kaj ne, to je „sehr schwach besucht“? Izstopilo je pa iz naše šole in vstopilo v mestno šolo celih — šest otrok. Da se je to zgodilo, temu se ni čuditi, saj je vsak nemško-nacijonalni Velikovčan poklican rogovilež zoper našo šolo, največ v tem oziru se pa trudi neki gotovi rogovilež, kateri bi imel po svojem stanu skrbeti za kaj drugega! Njegovo počenjanje bomo o svojem času primerno osvetlili v nov dokaz, da je poturica hujši od Turka. Tužna mu majka! Sploh se bije tukaj kulturna borba v najplemenitejšem pomenu besede, borba med krščansko prosveto in protikrščanskim duhom, kojega izpuhtiva naše mesto tudi na okolico; borba med slovenskim življenjem in nemškim nasilstvom. Da se pri taki veliki borbi, kakor pri vsaki vojski, nahajajo tudi mrtvi in ranjeni, je celo naravno in nas nikakor ne plaši. Na dopisnikovo kvasanje o nemškem kulturnem jeziku ne maram odgovoriti, saj vse prizadevanje naših národnih nasprotnikov v tem oziru ni nič drugega kakor golo kruhoborstvo. Slovence ne marajo se učiti naši národní nasprotniki, radi tega naj se Slovenci učé nemščine, da bodo nemški uradniki tudi nadalje zasedli mastne službe v slovenskih pokrajinah. Ali svet napreduje, prihodnost sliši Slovanom! To uvidevajo naši nasprotniki že sami, saj so zdaj v novootvorjeni tukajšnji meščanski šoli začeli sami slovenščino učiti in to v tisti „deutschen Burg in der deutschen Stadt“, kakor je župan Pinterič imenoval povodom njene otvoritve imenovano šolo. Mi z zadoščanjem pozdravljamo ovi kulturni napredek kot znamenito znamenje časa. Nazadnje spravi se dopisnik še nad gosp. župnika Treiber-ja, zasmehuje ga radi odpada otrok, ali konečno mu daje nehoté najboljšo spričevalo, ker izjavlja, da je pripravljen, ako bi g. Treiber št. Rupert zapustil, od samega veselja darovati „jeden funt težko svečo“. No, g. dopisnik, vi se zelo motite, ako mislite, da bodo katerikoli dogodki ali celo Vaše pisarenje g. Treiberja spravilo iz ravnotežja. Predobro poznamo njegovo značajnost in rodoljubno srce in smo prepričani, da, kakor je z največjo poštrevostjo zidal in vodil dozdej „Národno šolo“, bo ne zmeneč se za vse težave in ovire tudi nadalje vstrajal na svojem važnem mestu, dasi bi tudi vsi velikovski zagrizenci hoteli iz veselja nad njegovim odhodom na cente sveč darovati! Tega veselja jim ne napravi!

Iz Pliberka. („Štajerc.“ — Socijalni demokrat. — Agitacija.) Ali poznaš, zavedni Korošec, „Štajerca“? Tebi, zvesti bralec „Mira“, bo ta tvoj „bratec“ „Štajerc“ gotovo znan. Ni mi ga treba na široko opisovati; spominjam te le na siromašno in žalostno životarjenje pred kratkim v vsej svoji revščini preminulega koroškega „Kmetkega Lista“. Bivšega koroškega lista vreden bratec je „Štajerc“, ki po sili od novega leta sem izhaja v Ptuj na Spod. Štajerskem. Ta list se je predrznil vtihotapiti se tudi med svoje brate, koroške Slovence, da bi jim oznanoval svoj „zveličavni“ evangelij. Toda sam ni znal poti semkaj, temveč poskati si je moral poprej svojih somišljenikov, pod katerih mogočnim zavetjem je došel tudi plibersko „masvo“ pokušati, in to v vsej svoji nedolžnosti. „Gliha vkup štrih“, velja tudi tukaj. Pod zavetjem našega g. dr. Höffererja priplazil se je „Štajerc“ v naše mesto. Omenjeni g. doktor ga najbrže dobiva kot načelnik tukajšnje „südmarkine“ podružnice in ga potem javno razpolaga na ogled v neki tukajšnji gostilni. Toda misli si bo marsikdo, kako je vendar mogoče: dr. Höfferer je načelnik pliberske „Südmärke“ in sploh glavni kolovodja pliberskih nemških nacionalcev, kako more ta mož razširjati slovenskega „Štajerca“; zakaj pa potem ne priporočuje n. pr. toliko zaslužnega „Sl. Gospodarja“, če že hoče imeti kakšen slovenski list iz Štajerske? Da, ravno v tem, da je našel takšnega prijatelja, moraš spoznati, kakšne gore list mora biti „Štajerc“, ker sicer bi se omenjeni gospod gotovo ne brigal zanj. Torej pozor, zavedni Pliberčani in okoliški kmetje! Če bi se morebiti kedaj ponižal k vam, že veste, kakšen poklon mu morate narediti in kje je zidar napravil vrata zanj; zakaj „Štajerc“ je kakor sramotno prominuli koroški „Kmetki List“, krivi prerok v ovčji (slovenski) obleki, katerega pa brez

dvoma čaka isti žalostni konec, kakor njegovega koroškega bratca. Našemu gospodu doktorju pa se moramo skoraj čuditi, kako se more ogrevati za ta, ljudem v vsakem oziru tako nasproten in naravnost pogubljiv list! — Nedavno je bil v našem mestu socijaldemokratski agitator Bierkopf iz Beljaka in tukaj hotel imeti zborovanje v svojem smislu; toda povedalo se mu je, da pri nas nima nič bratcev. Odsel je z dolgim nosom. — Sumi se, da nekdo (morebiti jih je tudi več) iz mesta lovi volilce po pliberski okolici za nemškutarsko stranko. Zavedni katoliški slovenski volilci pozor! Storitve svoje krščansko in národno dolžnost!

Iz Črne. (Samomor. — Nemška „olika“. — Kolportáža.) Tukajšnji posestnik in pekovski mojster Engelbogen se je dné 6. novembra t. l. v Mariboru ustrelil. Vzrok bil je slabo gmotno stanje in strah pred porotniki. Že prej skušal je zastrupiti svojo ženo, a so še o pravem času priklicali zdravnika; skušal je umoriti tudi še samega sebe, a se je strel v sobi ponesrečil. Čudno se nam zdi, da smejo nekaterniki streljati v sobah, dasi v istej hiši biva žandarmerija, dočim, ako Slovenci povodom kake slavnosti streljajo, natanko premerijo, ni li preblizu poslopja. Samomorilec bil je tudi zaupni mož liberalne stranke. — Splošno pohujšanje je dal na dan vseh svetnikov komaj 20 leten gozdarski vajenec. Spreved je šel na pokopališče, a on mimo sprevoda pokrit, dokler ga ni duhoven opomnil na njegove dolžnosti, ki jih ima kot kristjan in državlján. In menite, da je bil tiho? Namesto da bi se lepo opravičil in prosil odpuščanja, hotel je tožiti zaradi razžaljenja časti. — Da Slovence zaradi „kolportáže“ primejo, kjer le morejo, nam je znano. Čudno se nam pa zdi, da sme občinski sluga nabijati javno, z občinsko čepico na glavi, vabila, ki vabijo na „bauernbundarski“ shod v Grebinj. Nekatere gospode, ki so raznašali vabila na shod g. Grafenauerja, poklicalo je na zagovor celovško sodišče, a tukajšnjemu slugi se gotovo ne bo skrivil las, mogoče dobi še odlikovanje. Prepričani pa naj bodo, da se Črnjani ne bodo vsedli na „bauernbundarske“ limanice!

Iz Krčanj. (Prememba posestev.) Še ni dolgo, kar sem poročal, da bo pri nas na Krčanjah dražba 8 zemljišč. Tedaj se je njih lastnik Franc Knafl še rešil, ali zadnjokrat. Dné 9. nov. so se pa prodala ona posestva po dražbi. Največjih (5) se je polastil baron Helldorf. Ta zemljišča merijo okoli 300 oralov. Že pred par leti je omenjeni baron tukaj kupil kmetijo pri „Ravniku“, obsegajočo okoli 100 oral. Prisiljen bo sedaj še drug kmet, p. d. Žerjav, prodati svojo kmetijo, tudi blizu 100 oralov obsegajočo, ker je zdaj zagrajen okoli svojega zemljišča s „heršaftnim“ zemljiščem, na katerem se je in se bo sadil les, da postane gozd in stanovanje zverine. Škodo po divjačini je trpel ne le samo „Žerjav“, ampak čutimo jo tudi drugi dovolj; pa gorje tistemu, kateri bi se drznil nameriti s kakim samokresom na kako divjačino. Ako se pa kdo pritoži, da pridejo ceniti škodo, si pa nataknejo take „špegle“, ki zakrivajo ne samo očesa ampak pomanjšajo tudi škodo. Tako se godi pri nas! — Prodala se je po dražbi tudi „Kramar“-jeva gostilna na Krčanjah.

Iz Pokrč. (Shod.) Dné 11. nov. na Martinovo smo imeli v Ličji vasi običajen cerkveni shod. Po cerkvenem opravilu pa je bil pri Mezeju shod slovenskega katoliško-političnega društva. Vkljub neugodnemu vremenu je bil shod zelo dobro obiskan, da, prostor za zborovanje je bil še mnogo premajhen! Govorili so gg. Rozman, Grafenauer in župnik Bayer. Z največim zanimanjem je občinstvo sledilo govorom. Poseben utis pa je naredil govor g. Grafenauerja, ki nam je pokazal „kmetoljubno“ delovanje nemško-nacijonalne stranke v pravi luči. Na shodu je bilo navzočih tudi precej političnih nasprotnikov. A dasi jih je predsednik shoda večkrat pozivljál, naj spregovoré i oni, se noben ni oglašil. Shod se je vršil v najlepšem redu.

Iz Medgorij. (Zborovanje) naše Ciril-Metodove podružnice se je po navadi sijajno obneslo. Vkljub skrajno slabemu vremenu se je zbralo blizu 100 ljudi, kateri so pazljivo poslušali poučljive besede govornikov. Omeniti je treba, da je bil pred podružničnim zborovanjem volilen shod, kateri je bil tudi dobro obiskan. Posebne hvale so vredni možje, ki so prišli iz Radiš, in veliko jih je bilo! Poljudni govor preč. g. J. Vidovica, radiškega župnika, je gotovo vse volilce prepričal, da se gre v sedanjih borbah v javnem življenju, v državnih in deželnih zborih, kakor tudi pri volitvah poslancev za te zборе, za našo sveto vero in pa proti njej in da si pri vseh bojih sedanjega časa stojita nasproti dve stranki: sv. katoliška cerkev in nje nasprotniki. Vsi ti so edini v sovraštvu proti rimsko-katoliški cerkvi. V tem se vidi, da je od Boga. Nje se moramo držati in le take može voliti, kateri stojé na strani sv. cerkve. Žel je zaslužno pritrjevanje in pohvalo. — Po končanem volilnem shodu otvori g. podružnični predsednik Mucl občni zbor s pozdravom vseh zborovalcev in dá besedo doma-

čemu g. župniku, kateri je v tričetrtturnem govoru dokazal, da le katoliška cerkev ima pravico do šole, ker je šola hčerka sv. cerkve in njena last, ker je do najnovjših časov sv. cerkev bila edina ustanoviteljica šol; drugič, da šola brezverska ne doseže prvotnega namena in ne more zadovoljiti ne učencev, ne starišev, ne učiteljev. Zato naj se potegujejo zborovalci vedno za versko-národno šolo in volijo, kar je v njih močéh, v državni zbor le može katoliškega mišljenja, ki bodo boljše šolske zakone sklenili. Pevci so zapeli veliko lepih pesmij iz Mohorjeve pesmarice, iz I. in II. zvezka. Tudi „čarovniška laterna“ je naredila veliko smeha pa tudi resnega začudenja, in loterijsko srečkanje je prineslo marsikateremu lepo darilo (bukve). Odbor se je volil z eno izjemo zopet stari.

Iz Kotmarevasi. (Shoda.) Dež je lil kakor iz „škafa“, ko smo šli v nedeljo dné 11. nov. na shod slovenskega katoliško-političnega društva k Otovicu v Ilovlje. Lepa nova hiša národnega gosp. gostilničarja je bila slavnosti primerno okrašena. Z ozirom na skrajno neugodno vreme je bil shod še dosti dobro obiskan in se je vršil prav živahno. Govorili so gg. Grafenauer, Rozman in Prosekar. Nasprotniki so poslali nekega hlapca, da naj bi delal zgago, a se jim je ta namera pošteno ponesrečila. — Ta dan je imela tudi naša Ciril-Metodova podružnica svoj letni občni zbor. O podružničnem delovanju sta poročala gg. Prosekar in Štih. Kotmirski pevci so nam z izbornim petjem poskrbeli tudi prijetno zabavo. — Da je bil shod na mestu, je najboljši dokaz to, da se je že oglašil nek dopisun v beljaških „K. N.“, češ, da je bil shod „za zaprtimi durmi“. O ne, lažnjivi kljukec; shod se je vršil javno in je bil pristopen tudi nasprotnikom, ki so se nas pa, kakor navadno, — zbal!

Iz Beljaka. (Nov umotvor.) Akademični kipar, g. Vekoslav Progar iz Celovca, je izdelal za cerkev sv. Križa na Peravi prav mojstersko dva kipa iz belega istrškega „Meleza“-kamna. Krasni podobi sv. Jožefa in Janeza Nepomučana sta bili postavljeni v dveh vdolbinah znotraj cerkve in slovesno blagoslovljeni. Podobi splošno hvalijo in občudujejo. Tudi to najnovjše delo priporoča našega rojaka-umetnika.

Iz Vrbe. (Lutrova novotarija) hoče si pridobiti tal tudi pri nas. I tu vabijo ljudi, naj odstopijo od katoliške vere in se pridružijo luterancem! Prihodnjo nedeljo, dné 25. t. m., imajo celó luteransko službo božjo in sicer v vili Rumel. Ker luterancev tu ni dosti, računajo seveda na to, da se jim vsedejo na limanice mlačni katoličani. Daleč smo prišli!

Iz Skofč. (Blagoslovljenje zvonov.) Redko slovesnost smo obhajali dné 11. nov. t. l.; imeli smo namreč blagoslovljenje naših novih zvonov. A ravno tako redko je bilo kdaj tako slabo vreme kakor ta dan. Lilo je, kar je moglo. Vendar pa je prihitelo veliko ljudij iz okolice in tudi od daleč k cerkveni slavnosti. Naš dekan, preč. g. dr. Jos. Sommer, je nam nove zvonove blagoslovil, kar je trajalo čez poldrugo uro; naš domačin g. Florijan Kramer, provizor v Ornečah, pa je imel slovesno pridigo, v kateri je nam v jedernatih besedah razkladal pomen zvonov za človeško življenje. Zvonovi so lepo ubrani in imajo krasen glas. Tehtajo po 972 kil, 425 kil, 310 kil; stari zvon pa tehtá kakih 10 centov. V lil je nove tri zvonove gosp. zvonar Grossmayer v Viltenu na Tirolskem in stanéjo 5670 kron.

Iz Skofč. (Darovi za nove zvonove.) Poleg že izkazanih so dalje darovali za naše nove zvonove: J. Peterman, župnik na Otoku, 5 gld.; Mar. Goričnik v Skofčah 30 gld.; Dion. Martič 5 gld.; Blatnikovi dekleti Ana in Marija 5 gld.; Arnold Aleš p. d. Blatnik 20 gld.; Agn. Košir 10 gld.; Magd. Zvander 5 gld.; Andr. Siedler p. d. Šorn 10 gld.; Mar. Siedler, heč, 5 gld.; Jožef Kernjak p. d. Kajzer 15 gld.; Marg. Kopeinik p. d. Kristofinja 15 gld.; Ter. Thaler, dekla, 5 gld.; Ter. Piček 5 gld.; Kat. Spendier p. d. Borštjakinja 5 gld.; Val. Rainer p. d. Vran 10 gld.; Jak. Dovjak, stari Krakolnik, 12 gld.; Mat. Bürger v Vrbi 19 gld.; Tomaž Piček p. d. Kordež 5 gld.; Jurij Spendier p. d. Ovčič 5 gld.; Pr. Thaler p. d. Ruedie 5 gld.; Kleber v Logu 10 gld.; Eva Stosier p. d. Sima 10 gld.; Urb. Kramer p. d. Medenčnik 5 gld.; Val. Aiholcer 10 gld.; T. Aleš p. d. Melhar 10 gld.; Val. Weiss p. d. Zvatic 5 gld.; Ter. Čeber, stara Čebrija, 5 gld.; Jan. Čeber p. d. Čeber 15 gld.; Jozefa Močivnik p. d. Krakolinca 10 gld.; Fel. Piček p. d. Peček 10 gld.; Klara Wrulich p. d. Župij 6 gld.; Lovr. Kramer p. d. Janšej 10 gld.; Jan. Wohlgemuth 5 gld.; Mat. Trabesinger p. d. Mrmuč 50 gld.; J. Perdacher p. d. Žederman 20 gld.; manjši zneski 18 gld. Vkup 386 gld., prej izkazanih 675 gld., vsega vkup torej 1061 gld. — Bog plačaj vsem stotero!

Iz podjunske doline. (Čudeži.) Ljudje sicer pravijo, da se dandanes ne godijo več čudeži. Mislijo pač, da naš stari Bog ni več tako mogočen, kakor so menda oni sami. In vendar hočem dokazati, da se še godijo čudeži. Pravim: ali ni resničen čudež, če se ljudje, katerim obrne vsaka slovenska beseda želodec, katero smatrajo za svoj poklic, zatreji vse, kar je slovenskega, pravim, če se taki ljudje naenkrat spreobrnejo, kakor grešnik na smrtni postelji, in začnejo razširjati — čujte — slovenske časnike! Marsikateremu rodoljubu bo pri

tem resničnem čudežu radosti poskakovalo srce, da smo v podjurski dolini začeli tako napredovati v národnem oziru. A le počasi, da srce ne počí! Po vedati moram namreč še tudi, kje je pes pokopan in kam tamo moli. Kar je pri nas res slovenskega, diši vse po veri ali kakor pravijo oni, po klerikalizmu, in zato je nekim ljudem tako zoperno. Novi časnik pa, „Štajerc“ po imenu, je kakor naš rajni „Svinjered“ — Bog ga potrošaj! — sin liberalnih, nemškutarških starišev, in prav močno dišijo po — hudiču. Ta hudičev, protiverski in liberalni duh je pa našim liberalnim mogotcem prijetnejši, kakor celo — nemški, in zato se je pa zgodil čudež, da razširjujejo zagrizeni nasprotniki Slovencev — slovenske časnike. V neki znani gostilni jih je kar — deset iztisov. Pa mislimo, da bodo „Štajercu“ tudi kmalu podelili red „Svinjereda“ in ga položili k večnemu počitku; naši liberalci bodo pa potem žalovali, da ne morejo več delati čudežev in še bolj, da ničesar ne morejo storiti za — slovensko stvar. O joj!

Iz zilske doline. (Razno.) Letina v naši dolini je bila, hvala Bogu, precej dobra. Kmetje so zadovoljni; posebno lep pa je sirk, kar je pri nas glavna reč; če tega zmanjka, zmanjka kruha sploh. V nekaterih krajih je tudi sadja precej obrodilo, da bo še nekaj mošta za pijačo. Vsled suše je zmanjkalo vode. V Št. Štefanu vozijo vodo za živino že kakih 6 tednov precej daleč iz Potoka; tudi pitne vode ni veliko. — Na Močidlah, fara Št. Štefan, v Porečah in na Plešišču je vnovič nastopila griža (naši ljudje pravijo: črebulja) tako hudo, da imajo v Št. Štefanu šolo za nekaj časa zaprto. Bolezen je zelo huda. Kaj je vzrok tej bolezni, ne morem reči: mislim, da pitna voda ni dobra, in to bode gotovo eden iz največjih vzrokov. Bolezen je tudi nalezljiva in je slavno c. kr. okrajno glavarstvo zato storilo potrebne korake. — Po celi naši spodnji dolini sta cerkve obiskala dva zelo nevarna tatova; (naši ljudje jima pravijo „šeljma“); kradla sta denar iz cerkvenih nabiralnikov na več krajih: v Blačah, v Št. Štefanu, v Šmohoru itd. Vjeli so jih v Šmohoru, kjer sta pripoznala, koliko in kje sta kradla. Zнала sta pa svoj „kšeft“ tako izvrstno, da si pri nabiralnikih težko spoznala, da je denar ukraden; eden č. g. župnikov je še-le takrat zvedel o tatvini, ko je bil poklican pred sodnijo v Šmohor za pričó. Kako se je ta vstrašil, ko je od g. sodnika slišal, da je že pred 5. tedni farna cerkev in ena kapelica bila okrađena! Kradla sta menda med dnevom, zvečer, po noči, kakor je pač šlo. Izdala sta se sama, ker sta plačevala povsod le s samimi krajcarji, ki so imeli na sebi še sledove lima, s katerim sta jih iz nabiralnikov jemala. Cela zadeva bo se pri c. kr. deželni sodniji obravnavala. — Dne 9. novembra zjutraj ob 1/2 8. uri je zvon naznanjal ogenj. Gorelo je v Blačah. Ker so Blače v dolini in je zdaj navadna megla, se iz začetka nič ni videlo. V Št. Štefanu so hitro z zvonom naznanili požar in Št. Štefanska požarna bramba je bila prva iz sosednih na delu! Gorelo je pri p. d. Klebu-Grafenauerju. Posestnika ni bilo doma, ker je pri drvarjih na planini; zgorelo mu je vse; živino so rešili; pravijo, da je tudi nekaj denarja zgorelo. Kako je ogenj nastal, se ne vé; pravijo, da je začelo goreti pri dimniku v sredi strehe. Nevarnost je bila v resnici velika. Kdor pozna kraj, kjer je gorelo, mora le reči: Hvala Bogu, da ni slabše. Na tem mestu se mora Blačanom, ki so vsi delali in sicer iz začetka sami: možje in žene, stariši in mlajši, izreči hvala, da so s tako pogumnostjo požar omejili; dvakrat je menda že začela sosedna hiša goreti, in dvakrat so ogenj premagali. Ako bi ta hiša bila začela goreti, bi bilo šlo gotovo kakšnih 10—20 poslopj. Hvale vredno je tudi, da so razun št. štefanske požarne brambe še prišle: iz Bistrice, Čajni, Gozdinje vasi, z Borljan. Pogorelec je menda zavarovan.

Iz Šmartna na Dholici. (Pogreb.) Dne 17. t. m. smo pokopali rajnega J. Müller-ja p. d. Fajdlíč-a, ki je bil zvest katoličan in čvrst Slovenec; tega svojega národnega prepričanja se nikdar ni sramoval pokazati tudi dejansko. Vrh tega je pa bil rajni tudi vzoren gospodar, vzgled mladim gospodarjem. Kako je bil priljubljen, pokazala je mnogobrojna udeležba njegovega pogreba, akoravno je bilo vreme precej neugodno. Truplo smo položili k pokóju; a trdno versko in národno prepričanje rajnega ohranite si vsi v spominu in ju pokažite tudi dejansko posebno sedaj pri volitvah!

Od nekod. (Strah pred „klerikalnim“ učiteljem.) Nekje na Spodnjem Koroškem je umrl uzoren slovenski učitelj, kateri je v slogi z duhovnikom delal v ljudski blagor. Mesto je bilo razpisano in prosila sta dva učitelja, a oba Kranjca in sevé potem tudi „klerikalca“, kakoršen je bil rajni. Čeravno pa pri nobenem teh dveh o veri, oziroma o klerikalizmu, ni duha ne sluha, ker sta žalibog prava pravcata liberalca, je vendar napel tamošnje krajne šolske svet vse svoje moči, da bi našel moža, kateri bi ne šel duhovniku na roke, kar se mu je konečno res tudi posrečilo. Kranjc

in klerikalec morata pa vendar biti strašni zverini, da naredita gotovim ljudem tak strah. Zdi se nam, da taki liberalni nemškutarški prismode ne molijo drugače, nego: „klerikalcev in Kranjcev, reši nas, o Wolf!“ Mi pa želimo! Gospod, daj ljudem pamet!

Novičar.

Na Koroškem.

(Potrjena postava.) Cesar je potrdil postavu, sklenjeno v zadnjem zasedanju dež. zbora, da sme mesto Celovec pobirati posebno doklado na pivo in žgane pijače. Postave, da naj se od najemnin za lov pobira posebna doklada, cesar ni potrdil.

(Celovski mestni zbor — za § 14.) To je vendar čudno, ali res! Večkrat že so mogočnejši na našem magistratu ropotali zoper imenovani paragraf, sedaj ga pa sami kličejo na pomoč! V zadnji seji so namreč sklenili, da od koroške hranilnice vzamejo na posodo 4 milijone kron. Obrestovali bodo posojilo po 4 1/2 % in vračali vsako leto 16.000 kron. Vlado pa so naprosili, da s pomočjo § 14. oprostí to posojilo običajnih pristojbin. Mnogokrat se grešnik skesa; da so se spesali tudi celovski nacionalci, ki so prej toliko ropotali zoper § 14., pa je povzročila skrb za — možnjo!

(Pozor na ljudsko štetje!) Deželni šolski svet je dovolil, da se smejo tudi ljudski učitelji uporabljati za komisarje pri prihodnjem ljudskem štetju. Mi že vemo, kaj s tem nameravajo. Že večkrat so potisnili učitelje v boj — za nemškutarško pomemčevanje. V tem slučaju pa zna biti nemčurska žetev precej bogata. Učitelji dobro vedó, kdo zna nemški govoriti, in kdo rad govori nemški, čeravno je Slovenec, — kdo jim bo branil, da ga potem zapišejo kot Nemca v oddelek: občevalni jezik. Deželni šolski svet si pa naj enkrat zapomni, da je naše dosedanje ljudsko štetje politična stvar, politična agitacija, politična zanjka, krivično nastavljen nevednim Slovincem! V tako politično agitacijo se pa učitelji ljudskih šol ne smejo spuštiti. Treba torej, da se ta odlok prekličé, slovenske rodoljube pa opetovano in nujno pozivljamo, naj skrbé za to, da se bo naše ljudi pravilno šteló tudi po „občevalnem jeziku“! „Biti slovenske krvi, bodi Slovincu ponos!“

(Šolske zadeve.) Deželni šolski svet je sklenil, da se vpelje na meščanski šoli v Velikovec slovensčina kot prost predmet. Poučeval bode g. učitelj Kovačič. Nam se zdi, da nikakor ne zadostuje, da vpeljejo slovensčino kot „prost“ predmet. V meščanski šoli slovenskega mesta bi slovensčina vendar morala biti obvezen učni predmet. — Na enorazredni slovensko-nemški šoli v Globasnici se je ustanovilo drugo učiteljsko mesto.

(Kmetijske stvari.) Podružnica „Borovlje“ c. kr. kmetijske družbe se je razdelila v dve podružnici: ena za Sveče, druga za Šmarjeto. Prva je štela pri ustanovitvi 31, druga 34 udov; prvi je načelnik gosp. J. Bartl p. d. Kozem na Mačah, drugi g. J. Blaznik. — Dne 2. decembra bo pri županu v Št. Vidu ustanovni shod nove podružnice za občino Rikarjavas. Predaval bo g. Šumi. — Dne 25. nov. zboruje podklošterska podružnica pri Merlinu v Podkloštru, dne 9. decembra pa podružnica za Bistrico ob Zili pri Izopu v Čajni. Na obeh shodih bodeta govorila g. V. Šumi in g. dež. uradnik Prislán, slednji o deželnih zavarovalnicah.

(Duhovske zadeve.) Za škofijskega voditelja duhovskega molitvenega društva je imenovan na mesto pokojnega monsign. J. Müller-ja preč. g. o. dr. Alojzij Cigoj, O. S. B., profesor bogoslovja v Celovcu. Mesečni izkazi naj se torej pošiljajo imenovanemu gospodu. (Celovec, stolne ulice 10.) — Udom mestnega šolskega sveta v Celovcu je imenovan vč. g. kanonik Mat. Grösser. — Skušnjo veroučiteljev za srednje šole so delali od 13. do 15. nov. č. gg. Fl. Hiebaum, župnik v Africi; J. Hribar, stolni kaplan v Celovcu; Fr. Schreiber, veroučitelj v Celovcu; Al. Seybald, veroučitelj v Beljaku; Gabr. Weiss, stolni vikar v Celovcu.

(Drobiž.) Deželni zbori so sklicani na dan 17. decembra. — V Trbižu je dne 19. nov. nagloma umrl tamošnji notar gosp. J. Hus. Zadelá ga je kap.

Križem sveta.

(To in ono.) Ruski car Nikolaj boleha za legarjem. Časniki poročajo, da se mu je obrnilo na boljše. Njegova smrt bi bila v sedanjih razmerah osodepolna za vso Evropo. — Na nemškega cesarja je bil napad v Breslavi. Ko se je cesar peljal po ulici, je vrgla neka ženska ostro nabrušeno sekíro za njim. Sekíra je padla na tla, ne da bi kdo bil poškodovan. Žensko so takoj zaprli in dokazalo se je, da je zmešana. — V mestu Moste na Češkem so imeli minuli teden zopet veliko nesrečo v rudokopih. Vneli so se plini in 30 ljudij je mrtvih. —

Pri mestu Bajon na Francoskem je skočil dne 14. nov. brzovlak s tira. 15 potnikov je mrtvih, 30 teško ranjenih.

(Národnost papežev.) Mnogo národov ponaša se lahko s tem, da je iz njih rodbine izšlo mnogo papežev. Največ bilo je po rodu Italijanov, namreč 203. Grkov po rodu bilo je 13, Francozov 12, Anglež 1, Hrvat 1 in sicer Dalmatincev, Siksto Peti, sin ubogih roditeljev iz Hruševca v Boki Kotarski. Iz Azije jih je bilo 10, iz Afrike 4. Od Italijanov bilo jih je polovica rojenih v Rimu. Od tistih je bilo 14 mučencev, a posvetilo se jih je 39.

(Buski car Nikolaj) je enkrat pregledaval ječe v mestu. Pride mu na misel, da bi popraševal po vzrokih zapora. „Zakaj si ti zaprt?“ vpraša prvega kaznjenca. Ta pade na kolena in pravi: „Vaše veličanstvo! Jaz sem popolnoma nedolžen. Prav po krivem so me obdolžili ropanja in umora.“ Car vpraša drugega: „Kaj pa ti?“ Brž pravi ta: „Veličanstvo! Prav po nedolžnem so me obdolžili, da sem ubil in oropal nekega kupca. Meni se kaj tacega še sanjalo ni...“ „In ti?“ vpraša car tretjega. „Sama hudobija je tega vzrok,“ se prične izgovarjati. „Sosed mi je podložil cel kup krivičnega denarja.“ — Tako je šlo to dalje. Vsak je bil nedolžen. Kar zapazi car tudi nekega strganega cigana in ga vpraša: „Ali si tudi ti po krivem obtožen in po krivem zaprt?“ „Veličanstvo! To pa ne. Jaz sem kazen zaslužil, ker sem enega konja ukradel.“ „Kaj? Konja si ukradel?“ reče car in hitro zapove višjemu uradniku: „Brž ven s tem potepuhom! Izpustite ga! Mej tako poštenimi in nedolžnimi ljudmi ta ne sme ostati, drugače mi spridi vso to družbo.“

Poslano.

Dobremu svojemu prijatelju za srčni pozdrav iz Železne Kaple povodom moje 25 letne službe ruski prosveti in „Miru“ za dobrohotno prijavo čistitke, namenjene moji malenkosti, v svoji 43. številki, najlepša hvala naj bo, nikoli ne „Lučkega“, a vselej le „Solčavskega“

Fr. Bož. Štifter-a

Kaluga, dne 3. nov. 1900.

Gospodarske stvari.

Snaženje hleva. (Konec.) Žlebove, kateri služijo za odpeljevanje scalnice, moramo često splakniti z vodo ter jih omesti z metlo. Koristno je, da poškopimo hleve sem in tja z vodo, da se nekoliko ohladijo; zlasti za svinjake je to škropljenje velike važnosti. Pred kidanjem odstranimo s sten in stropa pajčevine in prah; vsaj enkrat na leto moramo pobeliti zidane hleve. Pri nekaterih zanikarnih gospodarjih so napolnjene jasli do polovice z zemljo, s sempirjem ali s kisano klajo. Nova krma, katera se meče v take nesnažne jasli, se pomeša s preostaló nesnago, izgubi na okusu in je zraven tega tudi škodljiva. Snažimo torej jasli, kolikorkrat je to potrebno.

Ne puščajmo kokošij v hleve; sploh naj bodo kokošje grede od njih primerno oddaljene. Kako lahko se dogodi, da žival s krmo pojé kokošje pero, katero ji utegne škodovati. Nadalje zlezajo ponoči kokošje uši (kurje pršice) na živalsko kožo, osobito na konje, pijó kri iz nje ter jih nadlegujejo, da nimajo pravega počitka in miru. Razen tega povzročajo srbečico, dà, celo slab tek in majhno groznico. Živali se močno drgajo, koža se vname, dlaka začne izpadati, in nasledek so brezdlakave, luskinaste lise.

Muhe, podgane in miši so v nečistih hlevih navadni gostje. Ti nadležneži so živalim prava preglavica, ker jih neprestano nadlegujejo, jim pijó kri in jih celo ranijo; osobito podgane so to že večkrat storile. Pripoveduje se namreč, da so izgledale v živo debelo svinjo (v slanino) cele luknje, in da so tam pustile svoje blato. Sploh pa ti nepotrebni gostje vzemirjajo in dražijo živali. Delavna živina si dovolj ne odpočije, pitanci se slabeje redé, molzne krave izgubé dosti mleka itd. Kako se je po mogočnosti ogibati teh nadležnežev? — Natančna hlevska čistoča največ pripomore, da se ne naselijo muhe, miši in podgane. Ko so se enkrat vgnezdile, tedaj jih je kaj težko pregnati. Poskusimo! Vse mišje in podganske luknje moramo zamašiti in zadelati, gníl les odstraniti ter ga nadomestiti z dobrim. Nedolžen, a dober pripomoček proti mišim in podganam je ta-le: V vsako podgansko in mišjo luknjo vlijemo žlico kolomaza ali katrana. Podgane se onesnažijo, tekajo vse zbegane iz luknje v luknjo, in ko vse ogrdijo, zapusté hlev. Še bolje je, če namažemo živo podgano s katranom ter jo izpustimo, da onesnaži luknje; na to vse podgane pobegnejo, ker jim kataran preveč smrdi. Kozel (njegov smrad) prežene baje vse podgane iz hleva. Nekteri posestniki imajo navado, da nastavljajo v hlevu mišnice, fosfora in drugih strupov. To se meni ne zdi pametno, ker bi se lahko tudi živina zastrupila. Za odstranjenje mišij je najboljšé sredstvo — past. Muham za-

branimo najuspešneje pot v hlev z zračenjem, s pridnim kidanjem in sploh s čistočo. V temnem hlevu se muhe ne držé rade; torej omrežimo okna in zapiramo vrata ter izpodimo nadležne živalice z vejami. Skoro v vsaki prodajalnici (štacuni) dobimo prašek (proti mrčesom), kateri odstrani različne nepotrebne, večkrat kaj neprijetne živalice. S tem praškom preženemo muhe na ta-le način: Živali izženemo, zapremo okna in vrata ter razpršimo prašek po hlevu. V kratkem času popadajo muhe omamljene na tla, katere pometemo in potem sežgemo ali poparimo. Dobra je tudi galunova raztopina, s katero namažemo strop, stene in sploh vse hlevske dele. Nekateri kuhajo orehovo perje ter mažejo s to tekočino živalsko kožo, kar odganja muhe ter umori njih zalego. Veliko muh pokončajo lastovke; ne odganjamo jih torej, ako si hočejo napraviti gnezdo v hlevu. Slednjič še nekaj proti nadležnim muham. Naberimo metlike (divjega pelina), zvežimo jo v snop ter jo obesimo s tanko nitjo na strop. Kmalu posede na njo vse črno muh. Proti večeru vzemimo široko vrečo, držimo jo pod snop ter prerežimo nit, da ujamemo muhe. Pri tem poslu pa moramo ravnati prav oprezno, ker sicer vse muhe razpršé. „Kmet.“

Tržne cene.

V Celovcu, dné 8. novembra 1900.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	10	60	13	25	1 bik
rž	10	30	12	87	2 pitana vola
ječmen . . .	8	25	10	31	14 vprežnih volov
oves	4	76	5	95	7 juncev
turšica . . .	7	45	9	42	97 krav
pšeno	14	—	17	50	4 telice
fižol (rdeč) .	—	—	—	—	59 pitanih svinj
krompir . . .	1	60	2	60	20 ovc
deteljno seme	—	—	—	—	
ajda	7	60	8	87	

Pitani voli so po 326 K do — K, vprežni voli po 110 K do 268 K, krave po 110 K do 268 K.

Sladko seno je meterski cent po 4 K 80 v do 6 K — v, kisló seno po 3 K 70 v do 4 K 60 v, slama po 3 K 80 v do 4 K 60 v.

Velikovec, dné 14. nov. Prignali so: 64 volov, 119 krav, 6 telic, 4 teleta, 115 ovc, 2 kozi, 84 živih svinj in 3 zaklane svinje. Cena pitanih volov 58 do 62 kron, vprežnih volov 52 do 58 za meterski cent žive vage. Bilo je malo prometa.

Bistrica ob Zili, dné 12. nov. Prignali so: 53 konj, 12 pitanih volov, 10 vprežnih volov, 3 junce, 29 krav, 32 telic, 7 telet, 62 ovc. Cena pitanih volov 500 do 600 kron, vprežnih volov 400 do 500 kron za par. Sejem je bil srednje obiskan. Promet je bil srednji.

Pliberk, dné 12. nov. Prignali so: 30 konj, 60 pitanih volov, 50 vprežnih volov, 15 juncev, 70 krav, 8 telic, 3 teleta, 200 ovc, 25 svinj. Cena pitanih volov 29 do 32 gld., vprežnih volov 25 do 28 gld. meterski cent žive vage. Sejem je bil slabo obiskan. Prometa je bilo malo. Kupci so bili iz Celovca in iz domačih krajev. Radi slabega vremena je bil sejem v obče slab tako gledé na kupčijo, kakor na prignano živino.

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vložna številka; d. ob. = davčna občina.)

Celovec. Dné 1. dec. ob 11. uri, izba 68., prostovoljna dražba Hanzejeve kmetije v Čahorichah, vl. št. 56., d. ob. Kotmaravas. Cena 7598 kron.

Pliberk. Dné 4. dec. ob 10. uri, Rožejeva kmetija na Berdinjah, vl. št. 3., d. ob. Berdinje. Cena 5999 kron, najnižja ponudba 3047 kron.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Škocijan in okolico napravi svoj redni letni občni zbor v nedeljo dné 2. decembra t. l. po popoldanski službi božji ob 1/2 4. uri v gostilni pri Majarju v Škocijanu, po navadnem dnevnem redu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Loterijske številke od 17. novembra 1900.

Linc	25	8	43	44	41
Trst	5	70	86	48	27

NAZNANILA.

Kovačnico dam v najem

prav pod ugodnimi pogoji in tudi izbo za stanovanje. Voda žene tudi meh prav na pripravnem kraju, tik ceste, kjer gredó vozniki mimo, ki plohe vozijo. Več se izvé pri posestniku Jan. Kraut-u p. d. Svec na Bistrici, pošta Šmihel pri Pliberku.

Proda se kmetija,

ki ima 30 oralov svetá. Hiša je v dobrem stanju in ima lep sadni vrt ter je blizu Borovlj, kjer se vse lahko proda. Posetve ima 18 birnov. Več se izvé pri Andreju Vidmanu na Loki pri Glinjah, pošta Borovlje na Koroškem.

Slovinci, spominjajte se Velikovške šole!

Na Najvišje povelje Nj. c. kr. apost. Veličanstva.

XXI. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Le-ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dovoljena — ima 18.122 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 418.640 kron.

Glavni dobitek je:

200.000 kron.

Za izplačanje dobitkov jamčijo c. kr. loterijski dohodki. Zrebanje je nepreklicno dné 13. decembra 1900. l.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju I., Riemergasse 7, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, pri davčnih, poštinih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti za zrebanje za kupovalce srečk zastoj.

Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke.

Oddelk za državne loterije.

Brady-jeve
želodčne kapljice
(prej Marijaceljske želodčne kapljice)

prepravljene v lekarni „pri ogerskem kralju“
C. Brady-a na Dunaju I., Fleischmarkt 1,
so starodavno in znano pomagilo, ki krepa želodec pri slabi prebavi in želodčnih težavah.

Ena steklenica stane 40 kr.
Dvojnata steklenica 70 „

Zopet moram opozarjati, da moje kapljice ponarejajo. Pazi se naj torej pri nakupu na zgornjo varstveno znamko s podpisom C. Brady in zavrne se naj vsak izdelek, ki nima zgornje varstvene znamke in podpis C. Brady.

Želodčne kapljice lekarnarja C. Brady
(prej Marijaceljske želodčne kapljice)
so zavite v rudeče škatljice in imajo podobo Marijaceljske matere božje kot varstveno znamko. Pod varstveno znamko mora biti zraven stoječi podpis C. Brady.

Posamezni deli so navedeni.
Želodčne kapljice se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Pozor! Gospodarji!

„Gloria“ redilna krma za konje, zabranjuje bolezní, vzdrži konje močne in iskre.

„Gloria“ začimbna krma za govedo, pospešuje prebavljanje, čisti kri, zboljšuje in množi mleko.

„Gloria“ prašek za žrtje in pitanje svinj, povzročuje, da svinje rade jedó, da se nabira meso in mast.

„Gloria“ mlekarski prašek za krave, pospešuje izločenje mleka in odstranjuje napake mleka.

1 veliki zavitek velja K 1.20, mali K 0.70, 5 kg v zavitku za poskus po pošti K 5.— poslano iz Dunaja.

Bartelj-evo klajno apno, potrebno dodatka h krmí za mlado, molzno in brejo živino, v slučaju, da živina liže, da ima kostne bolezni itd. 5 kg. za poskus K 2.—, 100 kg. K 22.— iz Dunaja.

Vaselínovo mazilo za usnje. Koptna mast iz jeleno-rožnega olja. Štedilni kolomaz itd.

Navodilo brezplačno.

MIHA BARTHEL in sodr., DUNAJ X.

Občuje se slovenski.

Služba cerkovnika in organista

v „Klostru“ (pošta Grebinj), Koroško, se takoj more nastopiti. Dohodki: V denarju približno 560 kron, prostó stanovanje, najlepšega polja več ko za 20 birnov posetve. Polje se lahko v najem dá. Prošilec mora biti spreten orglavec, oženjen; oba morata biti dobra pevca. Cecilijanci imajo prednost. Prošnjé na cerkveno predstojništvo v Grebinskem Klostru.

Neobhodno potrebno za gospodarstvo!

Dr. Rosa balzam

za želodec,

iz lekarne B. FRAGNER-ja v PRAGI,

je že 30 let splošno znano domače zdravilo, katero pospešuje tek, olajšuje prebavo in lahko odvaja. Pri rednem vporabljanju ojačuje prebavne organe in je drží v pravem toku.

Velika steklenica 2 kroni, mala 1 krono.

Ako se prej vpošlje 2.56 K, pošlje se velika steklenica, in za 1.50 K mala steklenica franko na vse postaje avstro-ogerske države.

Pozor! Vsi deli zavoja imajo zraven natisnjeno in zakonito priznano varstveno znamko.

Pražko hišno zdravilo,

iz lekarne B. FRAGNER-ja v PRAGI,

je staro, najprej v Pragi uporabljavano hišno zdravilo, katero vzdržuje rane čiste in jih tudi obvaruje nečistobe ter ublažujoče deluje na vročino ter bolečine.

V škatljah po 70 in 50 v, s pošto 12 v več.

Ako se vpošlje 3.16 K, se pošljejo 1/4 škatljice, za 3.36 K 1/2 škatljice, za 4.60 K 3/4 škatljice, za 4.96 K 1 škatljice franko na vse postaje avstro-ogerske države.

Pozor! Vsi deli zavoja imajo zraven stoječo in zakonito priznano varstveno znamko.

Glavna zaloga: lekarna B. Fragner-ja, c. in kr. dvornega zalagatelja,

„pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana, šte. 333.

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske.

Jakob Petschounig, usnjarski trgovec

v Celovcu, na novem trgu št. 4., med gostilno „pri Kleeblatt-u“ in Kopper-jevo prodajalnico.

Kdor hoče dobro, trdno in zoper mokroto stanovitno usnje, naj se obrne k meni, kjer mu bodem povsem s svojo veliko zalogo vsakovrstnega najboljšega usnja, kakor tudi pravo rusko irhovino po najnižji ceni postregel. — Prodajam tudi vsakovrstno čevljsko orodje. — Izdelujem in prodajam najizvrstnejšo mast za čevlje. — Kupujem vsakovrstne živinske kože za stroj.

Slavno občinstvo uljudno vabim na vsakojaki poskus, da se prepriča o kakovosti robe ter je opozarjam, četudi se je roba splošno podražila, se pri meni dobiva po stari ceni.

Pozor! Pozor!

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu

priporoča od svoje najstarejše, glasovite in najzmožnejše

tovarne za gasilno orodje

sl. gasilnim društvom, občinam in zasebnikom sledeče predmete:

Brizgalnice najnovejše sestave, kakor s patentom proti zmrzlini, s priredbo, da brizgalnica na obe strani jemlje in meče vodo; „univerzalko“, prikladno za male občine, katere se nosijo ali vozijo; parne brizgalnice, vodonoše, sesalke vsake vrste, vozove za polivanje ulic in prevažanje gnojnice itd., cevi iz posebne tkanine najboljše vrste; dalje čelade, pase, sekirice, lestve ter sploh vse za gasilna društva prikladno orodje, trpežno in lepo izdelano. Motor-vozove in priprave za acetilen-luč. Dalje kmetijsko orodje vsake vrste. Gasilna društva, občine in poštene kmetovalci-gospodarji plačujejo tudi na obroke po dogovoru. Naročila franko na vsak kolodvor.

Cenike pošiljamo brezplačno in poštne prosto.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.